

Szerkesztőség s kiadóhivatal:

Kézdi-Vásárhelyt
a könyvnyomdában,
Csik-Szeredában
T. Nagy Imre, szerkesztő
lakásán,
hova a lap szellemi részét illető
közlemények küldendők.

Kéziratok vissza nem adtnak.

Megjelenik hetenkint kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZÉKELYFÖLD.

Közigazgatási, társadalmi és szépirodalmi hirlap,
a csikmegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye.

A lap előfizetési ára:
Egy évre 6 frt. — kr.
Fél évre 3 " — " —
Negyed évre 1 " 50 "
Egyes szám ára 6 kr.
Külföldre egy évre 8 frt. — kr.

Hirdetések közlési díja:
minden egy hasábs 1 garmond
sorért vagy annak tőrfogatáért
4 kr. s minden egyszeri közlés
után 30 kr. ből díj fizetendő.

Nyilttéri közlemények soron-
kint 10 kr.-al fizetendő.

Előfizetési felhívás.

A „Székelyföld“ című közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi, hetenkint jelenlegi nagyságában 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre 6 frt — kr.
Fél évre 3 frt — kr.
Negyed évre 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre 8 frt — kr.

Az előfizetési pénzek a kiadóhivatalba és pedig K. Vásárhelyt a nyomdába, vagy Csik-Szeredába T. Nagy Imre szerkesztőhöz küldendők, vidékről legezelszerűben postautalvánnyal.

A „Székelyföld“ kiadó hivatala.

Kilencz ifju.

Csik-Szereda, márczius 22.

(c.) Csikmegye törvényhatósági bizottságának közgyűlése közelebből elhatározta, hogy Csikből kilencz ifjut 50—50 frt évi segélyvel a Bakai Nándor szegedi fonó, szövő és kötélverő gyárába küld. A hol a közművelődést, ipart, gazdaságot kell pártolni: Csikmegye törvényhatósága mindig elől jár. Igaz, hogy nincs is széles Magyarország egy megye, mely több anyagi erővel rendelkeznék ilyen czélokra; de azt is hízegés nélkül elmondhatjuk, hogy olyan megye sincs, mely több jóakarattal bírna ama czélok előmozdítására. Csak életre való — vagy legalább annak látszó — indítvány kell s a megye azonnal kész az anyagi áldozatra.

Mult év december közepén eljött Bakai Nándor Szegedről Csikszeredába. Azt mondta nekünk, hogy őt a miniszterium küldötte vagy utasította. Nehány napig itt volt. Előadásokat tartott a kendertermelésről. Felhívta figyelmünket, milyen jó volna, ha néhány ifju az ő fonó gyárába menne s ott eltanulná a mesterséget, hogy ide haza jöve, kenderiparos lehessen. Megígérte, hogy 3—4 ifjut saját költségén fog gyárába

elvinni és ott taníttatni. Megyénk törvényhatósága nem 3—4, hanem kilencz ifju számára szavazott meg 50—50 frt ösztöndíjt. Találkozott vállalkozó nem kilencz, hanem ha kell, százkilenczvenkilencz, kik készek Bakai gyárába elmenni és ott szorgalmasan tanulni a mesterséget.

Ezen stadiumban áll ma az ügy.

A szülők naponta jönnek és kérdézősködnek. Mi nem felelhetünk nekik egyebet, csak azt, hogy várjanak.

Nagy köszönettel tartozunk Bakai urnak, hogy egy oly téren lépett fel, mint kezdeményező s olyan kenyérkeresetre utalta megyénk lakosságát a kendertermelésben, mely idáig meglehetősen elhanyagolt állapotban majdnem figyelmen kívül volt hagyva.

Mi is azon meggyőződésben élünk, hogy megyénkben a kenderipar okszerű meghonosítása iparunk és közgazdasági állapotaink emelésére igen jelentékeny lendületet adhatna. Csak az marad kérdésnek: vajjon ama kilencz ifju kiképzettése mennyire fogná a fennebb jelzett czél elérését elősegíteni?

Elmennek Szegedre. Megtanulják a gyárban a kötélverést, zsinór- és cérnafonást s az ezekből előállítható szövetek készítését úgy kézi, mint gőzgépeken. Megismerik a szükséges számszámok és gépek alkatrészeit. Megtanulják a gépeket tisztogatni, kezelni és vezetni. Lehetnek kötélverők és gépkezelők s mint ilyenek, aztán nyerhetnek alkalmazást megfelelő műhelyekben és gyárakban. Ők tehát egyénenként hasznát veszik azon ismereteknek, melyekhez hozzá jutnak, mert kenyérkeresetre tesznek szert. Tág értelemben tehát megyénk lakosságának ipari és közgazdasági érdekeit mozdítjuk ugyan elő, de közvetlen hatással nem lesz ez ránk itthon; mert azon kitanult ifjak bizo-

nyosan nem jönnek Csikba kötelei verni vagy hevedert szőni, hanem mennek oda, hol biztosabb tér nyílik mesterségük folytatására s hol annak keresményéből több jövedelmet remélnek.

Megei kendertermelésünk lendítésére tehát itthon kell közvetlen befollyással és közvetlen intézkedéssel tenni és munkálni.

Végül arra kívánjuk kérni Bakai urat, hogy ez ügyet — a mennyiben rajta áll — siettetni sziveskedjék, mert a munkaidő beállta után aligha sikerül kilencz ifjut találni.

Országgyűlés.

A képviselőházból.

A képviselőház márcz. 20-iki vitájában, a véderőről szóló törvény módosítása fölött először is Orbán Balázs beszélt, ki a nemzeti hadsereg ügyének meleg szószólója volt. Beszéde végén idézve Ivánká-
nak 1868-ban a magyar hadsereg érdekében tartott beszédeiből, ez utóbbinak rövid felszólalását provokálta. Szende honvédelmi miniszter beszédében főleg Hoitsy, Ugron és Ernuszt érveivel foglalkozott. Csiky Kálmán fejtegette a közös hadsereg szükségességét. Szily László Ernuszt határozati javaslatát értelmében beszélt. Baross Gábor pártjának élénk helyeslése mellett hosszabb beszédben polemizált az ellenzéki szó-
nokokkal. Ugron Gábornak személyes kérdésben történt hatóság felszólalása után Mocsáry Lajos tartott figyelemmel hallgatott szép beszédet Ugron határozati javaslat mellett.

A vitát márczius 21-dikén: Tisza László nyitotta meg, az ellenzéki szó-
nokokkal polemizáló beszéddel. — Szavaira Mukits Ernő válaszolt. — Mukits után Szabadka másik képviselője Mamusits László sietett szólásra feliratkozni. Helfy Ignác növekvő figyelem közt igen ügye-

sen vitázott főleg a vitának kormány-
párti szónokai közül eddig legjobban ki-
magaslott Baross Gáborral. — Pártjának élénk helyeslése kísérte Helfy szavait s a háznak Mamusits beszéde alatt megritkult pad sorai újra teltek. Éber Nándort ma is érdeklődéssel hallgatta a ház. A nemzeti hadsereg felállítását ellen szólt, a tárgyalás alatt lévő törvényjavaslatnak előnyeit különben ő maga is nagyon keveselte. Földes Gyulának az önálló magyar hadsereg, illetőleg Ugron határozati javaslatát mellett szépen érvelő beszéde után Mezei Ernő közfigyelem mellett megújuló tetszésnyilatkozatok által gyakran félbeszakíva, emelkedett hangú lelkes beszédet mondott, a nemzeti zászló alatt küzdő önálló hadsereg jelentőségéről. Hatóság beszéde végeztével elvtársai tömegesen siettek a fiatal szónok üdvözlésére.

A főrendiházból.

Márcz. 20-án folytatták és be is fejezték a vitát. A szónokok naggyobbára a bud-
get érdekében beszéltek, különösen Zichy Ferencz gróf óriási számadatokat csoportosított, s azokkal nemcsak kommentálta a költségvetés helyességét, hanem azt bizonygatta, hogy Magyarország közállapotai-
ban általános javulás állott be, szilárdult az államhitel, s leszállott a kamatláb. Gr. Pongrácz Károly honvédeztetés, a ki maga is nagyon rokonszenvezett annak idejében a törökökkel, Bosznia és Herzegovina elfoglalásának szükségét indokolja. Elfogadja a költségvetést, egyúttal ama nézetének ad kifejezést, hogy az okupációt folytatni kell. Gr. Zichy Nándor valamivel kedvező-
lenebbnek találja a helyzetet, mert a viszonyok korántsem olyan megújultak, mint a minőknek azokat némelyek magyarázzák. A legszigorubb takarékoság álláspontjára helyezkedik s bizonyos reformok szükségét vitatja. — Gr. Cziráky János a birtokos osztály romlásáról állított elő ugyancsak szomorú képet. — Kikelt még a mostani bü-

A „Székelyföld“ tárczája.

A borszéki Jégbarlang.

(Rege.)

„Az ábránfalvi hölgy“
című, kéziratban levő regényből.

Irta: P. F.

(Vége.)

„Az én atyám Tanjő, a hunok hatalmas uralkodója, — hangzik szelid méltósággal a válasz — messze keleten, a chinai nagyterjedelmű birodalom szomszédságában, melynek ura térdre borulva rakja le atyám lábaihoz az évi adókat. Ott van a Szellemke szép hazája virányos völgyekben a két hegység között, azon országban, melynek határai mérhetetlenek, a hol ezüstvízi folyók partjain áldozik a hős nép Hadurnak s dől-
czeg leventék harci ménei legelésznek a dunsóvényzetű rónákon. Igen, ott, a hol deli termetű szüzek nyújtják a győztes daliáknak a babérkoszorukat; hol a szabadság szent aegise alatt szabadon lélekliz minden élő lény s még a turul is büszkén emeli föl szárnyait a föld fölötti mérhetlen magasságban. Szabad népnek szabad hazája az s a hősök bölcsője, hol a föld nem türi hátán a gyávákat és korcsokat. Onnan szoktam én hű barátommal a gondolat szárnyain e

kéjlakomba eljánni, melyet atyám a hatalmas alatt álló jó szellemekkel építtetett e helyre, hova még más halandónak nem hatolt el hódító fegyvere. Téged pedig szellemeim segélye által ismerlek; tudom, hogy a dákok királyának fia vagy s hogy atyád hatalmas, mikép leendesz te is, de utódaid csillaga el fog egykor homályosodni s országotat előbb a rómaiak, majd később, midőn a dák nemzetnek csak neve lesz fenn a multból: a hunok diadalmas hadai lependik el.“

„Jóslatod igen rettentő rám és nemzetemetre nézve, bájos királyi hölgy! De ha csakugyan így van megírva a végzet könyvében, azt mi, erőtlén halandók, onnan ki nem törölhetjük. Fogadd így is halámat e fölfedezésekért s bocsáss meg, hogy kellemeid bámulásától szép hazád tündér egébe vagyok ragadtatva. Ah, engedd meg, hogy üdvömet imádásodban keressem, s engedd remélnem annak föltalálását szép szemeidnek egy rám derülő égi sugarában és szelid szavadnak egy mennyei csengésében, a mely föltárja előttem az éden kapuját. Am lepjék el országotat még most atyádnak hatalmas hadai, csakhogy a te foglyoddá s rabszolgáddá lehessék!“ Viszonzá hévvel a királyfi.

„En téged becüllek, Szármin, — válaszolá a szép királyi hölgy — s minden

egyéb, a mire most szükséged van, teljesülend, még várom is vendégszeretettel lesztárva előtted; de a mit kívánsz, annak betöltése nem áll hatalmamban. Egy szent kötetem tilt el attól engem, meg az atyám parancsa, mely bárminő férfiúval való találkozást e vár körében nekem határozottan tilt, s átláthatod, hogy most is e tilalom határain túlléptem. Bocsáss meg azért, mert ha akarnám is követni szívem hajlamát, ama szent kötetem és atyám hatalma annak ellent áll. Mi együtt most legelőször, de legutószor is találkoztunk, mivel Szellemkét többé látni nem fogod. Él boldogul, Szármin!“ — S ezzel a szép királyi tündérhölgy úgy eltűnt, hogy a királyfi még csak egy istenhózzádot sem mondhatta neki és sem ő, sem apródja nem tudák sejtteni, hogy miképen és hova tűnt el oly hirtelen.

Szármin kétkedett, hogy álmódott-e, vagy ébren volt; de előtte állott még a büszke vár a pompás obeliskekkel, s csakhamar meggyőződhetett, hogy a mit látott és hallott, nem álom, hanem mind valóság, annyival inkább, mert azonnal két szép fürge hölgy jelent meg előtte urnőjük parancsából, drága szövött zöld selyem szoknyába öltözködve, ezüsthimzetű bibor mel-
lényekkel, melyek oly igézőleg simultak kar-
osu derekaikra és gyönyörű hófehér vállak-

kal, melyeket a drága kővekkel kirakott szűzi párták s azok értékes szalagjai egészítették ki. E hölgyek öt apródjával együtt bevezették a várnak most lakatlan nyugati szárnyába, s miután ennek mesés fényét belülről is eléggé megbámulta s különféle izletes ételekkel és italokkal felüldítették, a körüle forgolódó szép tündérek által egy magános terembe vezettetett, hogy magát kísérőjével együtt kipihenje, mely teremnek bűbajos fénye, az aranytól ragyogó mennyezetes nyoszolyák, kerevetek, óriási tükrök, csillárok stb. stb. és a benne szétáradó jóillatok az ezeregy éjszaka ábrándos tüneményeire emlékeztették. Ott, miután Morpheus szeméikre vont a ködfátyolat, a nap is messze lesüllyedt a lát-határ alá, csak a csalógányok hallatták még kiűn méla dalaikat, s mindketten oly mély álomba merültek, hogy mire virradatkor fölébredtek: minő újabb csodás meglepetés? magukat Gethuza, vagy a mint később nevezték, Szármizegethuza fővárosban, a királyi palotában találták.

A királyfi megérkezésén az udvarban általános lett az öröm, annyival inkább, mert őt már majdnem mindenki elveszettnek hitte vala. Maga a király is, miután a fia keresésére kiküldött leghebb emberei se hoztak föléle semmi hírt, mely gyászba

rokratikus szervezet ellen s a régi törvénykezési gyakorlat mellett emelve szót, elfogadja a költségvetést. A pénzügyminiszter felszólalása után a főrendiház általánosságban s némi vita után részleteiben is elfogadta a költségvetést.

A főrendiház f. hó 21-n tartott ülésében Pauler Tivadar igazságügyi miniszter válaszolt gr. Zichy Nándornak az általános polg. törvénykönyv tárgyában beadott interpellációjára. A kormány gondoskodott — úgy mond — a polgári törvénykönyv kidolgozásáról. A szükséges előmunkálatok megtörténtek és már annyira haladtak, hogy annak része már a közönség előtt van, mint az általános rész; más részei pedig legközelebb az elé fogják bocsátani. A mi a codifikáció módszerét és elvét illeti, ezek ugy szőlván Európailag fejlődtek. Egy vagy több szakférfi bizatik meg a miniszter által megállapított elvek szerinti kidolgozásával az egész törvénykönyvnek vagy a törvénykönyv egyes részeinek, s ha munkájukat elkészítették, benyújtják azt. A munka nyomtatás alá bocsátatik és egy ideig a közönség kezén forog, hogy az illető szakférfiak magukat tájékozhassák. Ezután a mű külön tanácskozmány alá vétetik a szakférfiak részéről, s csak ezután bocsátatik a törvényhozás elé. Ezen eljárási módot követte a magyar kormány is minden eddigi törvényre nézve.

Népünk erkölcsi és anyagi sülyedésének főbb okai.

Kézdí-szék, márcz. 23.

I. Az uzsora.

Nehéz napokat élünk. Életünk egén, minél tovább, vesztetesebb felhők tolongnak. Az ember lelke az általános nyomorok leverő súlyának fájó érzete alatt kétes sejtellemmel tekint a bizonytalan jövőbe. Panasz panaszt, sohaj sohajt ér úgy az egyes polgárok, mint az összes ajkain. S ha valaki kérdi: „mi bajod van, édes atyámfia?” — a felelet rendszeren ez: „rossz világ van”, „rossz időket élünk”, de nyomoraink további okát nem mindenki kutatja.

Mi lehet tehát korunk általános nyomorainak oka? Mik azok, melyek miatt népünk és nemzetünk napról-napra sülyed, koldusodik, tönkre jut és így erkölcsiében is láthatólag hanyatlak? Századunk a haladás százada. Vannak tagadhatatlanul vívmányai, melyek egy nagy nemzet magasabb műveltségi fejlettségének elvitázhatlan hévméri és a társadalom vagy nemzet jóllétének biztos emeltyüi; de bizonyára vannak századunknak olyan szörnyszülöttjei is, melyek, mint fekély, vagy — az „El-lenőr“ megjegyzése szerint — mint „a társadalom gerinczén rágódó rákfene“, sorvasztják és végveszélylyel fenyegetik a nagy nemzettestet.

és buba lön merülve. Most tehát az ünnep-léseknek, tornáknak és vigalmaknak vége-hossza nem vala, csak maga Szármin nem látszott érdekelve lenni, mintha egészen kicserélték volna, holott máskor ő volt az ily ünnepélyeknél a nap hőse s ő öntött életet a mulatságokba. — Torna, bajvívás, vadászat, versenylovaglás stb. képezték az ő életét, melyek mindenikében ő szokta volt elnyerni a legkiválóbb hölgyek kezéből a pályakoszorút. Most saját termei magányába vonult s csüggedten vetette magát egy kerevetre, honnan majd lázas hévvel pattant föl, czéltalan léptekkel méregetvén a teremnek mozaik padlátát, míg lelke az ábrándok honában élt, — mert egy kép lebegett előtte, melytől megválni nem volt ereje, s azon töprenkedett, hogy az imádott eszményképnek miképen tudna birtokába jutni.

Valóban ez a vágy benne, a rajongó érzelmektől korbácsolva, minden perczen fokozódott, s ilyenkor az üdv hajnalát vélte derengeni maga fölött, mert hisz most is búvósen csengének füleibe a tündérkirályi hölgy e szelid szavai: „én téged becsüllek, Szármin“ s megint: „bocsáss meg azért, mert ha akarnám is követni szívem hajlamát, egy szent kötelem és atyám hatalma annak ellent áll“. S nem érezheté-e magát

Ilyen szörnyszülött és egyszerű-smind nyomorainknak egyik főbb oka a felvilágosult 19-ik század anyagimádóinak ápoló karjain nagygyá és hatalmassá nőtt pénz- vagy kincs-szomj. Ez az, mely, mint a nemzet testén hízó s vérrel táplálkozó nádaly, a társadalom minden rétegében vérfagyraló módon dül s melyet a mivelt 19-ik század uzsorának nevez.

Az uzsora mainapság Európászerte vagyis a hova csak az élelmes, kalmár szellem képviselője, a zsidóuralom eljutott, vagy egy csepp zsidóvér elesepepent, mindenütt kétségbeejtő nyomokat hagy maga után és kielégíthetetlenül pusztít.

Az összes társadalom gerinczén rágódó eme rákfene szegény népünket sem kímélte meg pusztításaitól. Már-már kiszivta, felemésztette életerejét csaknem az utolsó cseppig.

Ennek érzete ránk nézve, kik főkép a Székelyföld belsejében úgy szólva kevés zsidó ismerünk, annál fájdalmasabb, mert tudjuk, hogy népünk nem annyira a természetnél fogva uzsorásnak született zsidó, hanem a zsidónál is zsidóbb uzsorásoknak kíméletlen áldozata.

Bár fájó lélekkel tesszük, de ki kell mondanunk, hogy úgy a falukon, mint kis városainkban találatnak véreink közt is egyes uzsorások, kik kisebb összegekben forgatják pénzüket s így fel se tűnnek. De azért 100 frtnyi tőke után egy év alatt 10—15 szegény embertől, különböző összegekben és 3—6 havi időtartamra, behuznak 120—140 frt kamatot.

(Folytatása következik.)

A esikmegyei gazdasági egyesület

ig. választmányának 1882. évi márczius 8-án tartott üléséből.

(Vége.)

Olvasztatik a megyei alispáni hivatalnak f. év és hó 7-én 1314. sz. alatt kelt átíra, tamelynek kapcsán betérjesztetnek az egyesület elnökségéhez a cs.-sz.-mártoni, gy.-sz.-miklósi, és tölgyesi szolgabíráknak a községek által igényelt tenyészbikák iránti jelentései. E jelentések szerint Szt.-Mártonnak 1, Csekefalvának 1, Gy.-Alfalunak 2, Gy.-Remetének 2 és Tölgyesnek 1 tenyészbikára lenne szükség a tordai áll. bika telepből, még pedig Szt.-Márton kivételével az említett többi község részletfizetés kedvezménye mellett ohajtja a tenyészállatok vásárlását; sőt Tölgyes község kivételesen

e szavak által azon reményre följogosítva, hogy viszont szerettetik? Sőt e reményt hitté magasztosulva érezé. De ha megint e szavakra gondolt vissza: „a mit kívánsz, annak betöltése nem áll hatalmamban“ sat. — a kétség és szerelemföltés kínos érzete rezzen meg keble hurjain s kigyómarásként járta át lázas idegzetét, s ez ilyenkor pokollá változtatá keblét, melyet furiák marcangolának. Hiába fedezte föl királyi atyjának is szíve baját, mert a fájó sebet annak bölcs tanácsai sem bírák behegeszteni.

Órák után napok teltek el azalatt, míg a királyfi szerelme lángjaival küzködött s a lázas izgatottságnak már fokként aggasztóbb körjelenségeit lehet rajta észlelni. Végre egyik napon, midőn környezete már kétségbe lön esve az ő lelki állapota fölött, egy gondolat villant meg agyában, melynek következtében lelke vissza látszott nyerni előbbi rugékonyságát és szívét megkönnyebbülni érezte. Álmodott szép álmokat, melyek közt szép tündérek mosolyogva tették lábái elé a tündérvár aranykulcsait.

„Készen vagyok valahára tervemmel, — szolt örömtől sugárzó arcczal az apóródhoz — bírom kell a hölgyet, kinél nyugalmamat és üdvömet elhagytam, minden áron, vagy legrósszabb esetben foglya leendek neki. Hisz ő nála a fogság is vajmi

még a részletfizetéseket is csak a jövő évben vállalkozni megkezdeni.

Továbbá a tölgyesi szolgabíró jelentése szerint Békás, Domuk, Zsedánpatak, Holló és Bélbor községek is hajlandóknak nyilatkoztak jövedőben egyelőre bár egy-egy, az általuk tenyészített apróbb fajta tehének megfelelő bikákat vásárolni; mire nézve illető községek tájékoztatása végett a bikák ára s a részletfizetések feltétele iránt tüzetes felvilágosítást kér.

A gyűlés folyamán a központi szolgabíró bejelenti még Szt.-Király, Szt.-Imre és Szt.-Simon községek nyilatkozatait, melyek szerint előbbinek 2, az utóbbiaknak pedig 1—1 tenyész bikára lenne szüksége.

Minthogy megyénk a mezőgazdaság többi ágai mellett, talaja, éghajlata s fekvési viszonyainál fogva legfőképen a szarvasmarha tenyésztésre van hivatva, s minthogy a megyei gazdasági egyesület főtörekvései is épen ezen legfontosabb gazdasági ág fejlesztésére irányulnak: az igazg. választmány elsőrendű kötelességének tartja, az egyet területén levő s az okszerűbb állattenyésztésre törekvő községeknek tehetsége és befolyásához képest, közvetve és közvetlen segélyre lenni.

Miért is határozatilag kimondatik, hogy földmívelési Miniszter Br. Kemény Gábor Öngyméltóságához a megyei gazdasági egyesület igazgató választmánya által egy indokolt felirat terjesztessék nevezett községek érdekében fel.

E feliratban különösen hangsúlyozandó lesz, a bikák lehető legjutányosabb árban leendő átengedése s a fizetési feltételeknek előnyös részletekben való megállapítása.

A felirat szerkesztése és felterjesztése, valamint a nyerendő miniszteri válasznak az illetőkkel közlése, az elnökségre bízatik.

Azon esetre pedig, ha a községek által igényelt bikák vásárlása miniszter ur Öngyméltósága által kiállításba helyezettnek, a gazdasági egyesület részéről és költségén, fuvar- és 5 frt napidij élvezet mellett, Madár Mihály azon utasítással küldetik ki, hogy az elnökség felszólítására, az illető községek által netalan kiküldendő szakértőkkel együtt, a bikák megválasztása és elszállítása végett Tordára menjen.

A kiküldött ötös bizottság betérjeszti az 1882-ik, évre megállapított költségvetést, továbbá a jelen év. őszén Csikszederdában és a jövő 1883-ik év őszén Gyergyó Szt. Miklóson rendezendő megyei gazdasági és ipar kiállítások tervezetét.

A részletes költségvetés 2436 frt 40 kr reménylendő bevétellel és ugyanannyi kiadással előirányzattal minden változtatás nélkül elfogadtatik.

A kiállítási tervezetek és javaslatok pedig azon módosításokkal fogadtatnak el,

enyhítő és boldogító! De így tovább nem bírom kiállani azt a lángot, melyet ő gyújtott föl keblemben, mert érzem, hogy nem sokára elhamvaszt. Azért tehát legjobb vítéimből még ma 300 dalia álljon készen, a kikkel holnap hajnal hasadtával indulandok azt a búvós várat fölkeresni s urnójával együtt szép szerével vagy erőhatalommal is meghódítani. Kísérem a nászsereg leend. Ez parancsom.

Az erre feljövő nap a királyfi gazdaság aranyozott nyeregűszertől tündöklő ménen utban találta s 300 dalk lovas fegyverzetéről és sisakjairól verődtek vissza annak biborsugarai. A negyedik napon a borszéki havasok között harsogtak föl a harci kürtök. A mint a czélpont felé közelítették, a Szármin szíve hangosan dobogott. De — rettentőlátvány! — a várnak most hire-helye sem volt látható, pusztá helyén csak a szél tombolt, fű és moha nőtte be azt s a lobbogótól, főkuttól és más helyekről is a művészet s mesterség nyomdokai és minden jelei végképen eltűntek, csak a természet durva ősművei valának már szemlélhetők, mintha emberi kezek által soha sem lettek volna érintve, meg a vár alagútjából egy pár sziklaüreg és a köoszloposoportok, melyekről már fennebb szóoltunk. A főkut is oly pusztá lett, mint más közönséges er-

hely: a javaslatba hozott 41 tagból álló központi kiállítási bizottságnak jogában áll a szükséghez képest magát kiegészíteni.

A kiállítási bizottságba következő tagok választatnak meg: Lázár Dénes, Madár Imre, Márton Ferencz, Becze Antal, Madár Mihály, Thaly István, Spányik József, Csizsér József, Czikó Sándor, Deák Ignác, Nagy Imre, Lázár Domokos, Ferenczi Károly, Koncz István, Nagy József, Imecs F. Jákó, Éltés Elek, Székely Endre, Zakariás Antal, László Ferencz, Boga Bálint, Berde Ferencz, Orel Máté, Gencsi Alajos, Ferenczi István, Ferenczy György Császár József, Urzicsiánu János, Bajkó Mór, Molnár János, Szöcs Márton, Solnai Sándor, Balácsi Lajos, Fodor Ignác, Dr. Molnár József, Bors Benedek, Száva Lukács, Miklósi József, Lázár Menyhért, Földes József és Horvát Károly.

Ezen bizottság összehívása és megalakításával az elnökség bizatik meg.

A kiállítási bizottság szakosztályokra oszlik s megalakítja a javaslatba hozott vidéki választmányokat.

Ezután Márton Ferencz tagtárs mint, az igazgató választmány által kiküldött biztos, betérjeszti szakjelentését azon gyümölcs fajtákra nézve, melyek megyénk területén az eddigi tapasztalatok szerint legbiztosabb sikerrel termeltetnek s melyeket nagybani termelés végett a megyei lakosság figyelmébe ajánl.

A nagy szakértelemmel irt terjedelmes jelentést az igazgató választmány köszönettel fogadja s annak minél szélesebb körben leendő ismertetése végett határozatilag kimondja, hogy: a munkát a „Székelyföld“ című helybeli lapban egész terjedelmében kiadassék, s ezen kívül az egyetlet tagok számának megfelelő példányban külön is lenyomassék a tagok közt kiosztassék.

Ennek végrehajtása szintén az elnökségre bízatik.

Olvasztatik szintén Márton Ferencz tagtársnak 2 önálló indítvány, mely szerint mindazon esikmegyei néptanítók a községi vagy felekezeti jelleg tekintetbe vétele nélkül, kik az 1886-ik év október 1-ső napjára a kezelesek alá bízott községi faiskolákban a legnagyobb eredményt képesek felmutatni, a gazdasági egyetlet által 15 drb es. kir. arannyal jutalmaztassanak; és pedig: az I-ső 5, a II-ik 4, a III-ik 3, a IV-ik 2 és az V-ik 1 drb arannyal.

Továbbá, hogy a közigazgatási hatóság átiratilag kéretnék fel, hogy a községek és városokban a szepítő bizottságokat állíttatná össze és szerveztetné; melyeknek feladata lenne a közhelyek (piacok, temetők, templomkerítések és fűtők) befásítása iránt a kellő lépéseket megtenni s a

dei forrás. Vízének kellemes ize azonban több ottani borvízforrásával együtt állandóan megmaradt.

A dák király ezután csakhamar őseihez költözött s fia, Szármin, lépett a trónjára, de a fényes tündérvárat s annak bájos tulajdonosnőjét sehogys tudta elfeledni. Azért egykor megkísérté az eltűnt várat annak emlékére újból fölépíttetni, mivére a leghíresebb építészek, szobrászokat és más művészeket csodította össze; de nagy bosszúságára e munka sem sikerült neki, mert a mit emberei nappal dolgoztak, azt a rá következő éjszakán a szép szellemek onnan mind egy porszemig eltakarították. Hiába állított éjjeli őrköt s hiába állott még ő maga is oda őrködni, mert egy ellenállhatatlan álom lidércnyomásként nehezült mindig rájuk s attól annyira elnyomattak, hogy napi munkájukat virradatkor folyvást megsemmisülve kellett találniok, a nélkül, hogy éjjeli őrködésüknek legkisebb eredményét is elérhették volna.

E miatti buskomolysága okozhatta egy részben Szárminnak, hogy a Nagy Sándor elleni ütközetben csatát vesztett, mit aztán Szármizegethuza újraépítésével s egyéb czélszerű intézményeivel igyekezett helyrehozni.

P. F.

községek gyümölcs termelését is előmozdítani.

Mindkét önálló indítvány egyhangúlag elfogadtatik, s annak az előbbi pontban foglalt határozat szerinti kinyomatása és szétosztása az elnökségre bízatik.

Végül indítványoztatik, hogy a megyei gazdasági egyesület a „Székelyföld” című helybeli közgazdasági és társadalmi lapot hivatalos közlönyének válasza meg.

Az indítvány egyhangúlag elfogadtatik s határozatilag kimondatik: hogy mi helyt az egylet anyagi állapota engedi, a lap fenntartását anyagilag is pártolni fogja.

Még sok más kisebb fontosságú tárgy elintézése után az ülés délután két órákor véget ért.

Deák Ignác,
egyl. titkár.

Válasz az adóügyi miseriákra.

Gy.-Szt-Miklós, 1882. márc. 20-án.

Tisztelt Szerkesztő ur!

Császár József, gy.-szárhegyi községi jegyző ur a népszerűség hajhászat olosó dícsőségének reményében becses lapja f. é. 45-dik számában azért, mert az adókövető bizottság — javaslatomra — a borszéki fürdőüzlet könyvvivőjét Riegel Antalt az általa folytatott méz kereskedés után III. oszt. kereseti adóval megróttá, Don Quichotte módjára, szelmalom-harcot indított ellenem és az adókövető bizottság ellen.

Noha, nézetem szerint, addig, míg a törvényes forumokat valamely kérdés meg nem járja, hírlapi polemia nem lehet, mégis, mert Császár ur, be nem várhatva a megfelelőbbet ügynek az illetékes forumok által való eldöntését, — és „gózerövel” akarván kiérdemelni a mézes madzagot, az ügyállás elferdítésével, jónak látta a kérdést törvényes utjáról a hírlapi térre vinni. Az adókövető bizottság eljárása által megtámadottnak jelzett méhészeti jogok védelmére „ősz-szes erővel és hazafias ügybuzgalommal” Császár ur felhívására netán tömörről kész méhtenyésztők mozgalmának lecsapítása végett szükségesnek tartok egy kis rektifikációt.

Az adókövető bizottság nézetemnek elfogadásával nem a méhtenyésztést, mint ilyen mondta ki határozatában megadóndónak, hanem megróttá III. osztályu keresetadóval Riegel Antalt azon üzletszerű haszonhajtó foglalkozás után, melyet a méz kereskedéssel folytat. Nevezett ügyben ezen jövedelmező foglalkozását már több év óta folytatja, eddigelő már is 6000—8000 frtnyi nyereséggel, anélkül, hogy ezen jövedelme harmadik adóval illetve lett volna. Már pedig mindenki, aki valaha pénzügytannal foglalkozott, a pénzügyi tudomány egyik princípiumát ismeri, hogy minden jövedelem bizonyos adó alá vonandó. Nagy tévedésben van Császár ur, midőn Riegel mézes ügyének védelmében azt hozza föl, hogy a miként Riegel mézkereskedését III-ad osztályu keresetadóval róttá meg a bizottság, ugyan ugy a marha-tenyésztést is megróttá III-ad oszt. keresetadóval. Ezen tévedésének földerítése végett felemlitem, hogy pl. Gr. Lázár Miklós marhatenyésztés után azért nem fizet III. oszt. keresetadót, mert ebbeli esetleges jövedelme már egyszer a földadó tárgyát képezi; Riegel pedig mézkereskedése után azért fizet III-ad osztályu keresetadót, mert ebbeli jövedelme egyáltalán semmiféle adó által érintve nincs. Azt hiszem, hogy Császár ur maga sem fogja Riegel urat földbirtokosnak, mezőgazdának tekinteni, mert hisz ehez az első kellék, hogy az illető földbirtokkal, mezőgazdasággal birjon, amivel pedig Riegel ur tudtommal nem bír. A fennfoglalt esetben pedig szükséges volna, hogy Riegel ur földadót fizessen, a mit tudtommal nem fizet.

No, már most csakugyan furcsa logikára mutat azt mondani, hogy Riegel mézkereskedése nem tartózkodhat III. oszt. keresetadó alá, mert hisz az a mezőgazdaság tartozéka s mint ilyen jövedelem, földadóval már illetve van; hogyan lehessen valami olyannak tartozéka, ami nincs! Hisz Riegelnek mezőgazdasága nincs, földadót nem fizet, eszerint mézkereskedése nem is lehet az ő nem létező mezőgazdaságának tartozéka.

Mi előtt tehát Császár ur mások ügyének indokolatlan védelmében lelkes bajnokként oly könnyvén lándzsát tör vala, czélsezerűbb lett volna előbb a fogalmakkal tisztába jönnie. Egyébiránt Császár urnak tudomására hozom, hogy sem én, sem — azt hiszem — a bizottság az által, hogy Riegel mézkereskedése után megadóztatott, a dícsőség más babérajaira nem számíthatunk, mint legfőkébb egy-egy ilyes lelkes bajnok hasonló megtámadtatásai által okozott hős vágásokra, amit valahogy csak kiheverünk. De ez kötelességünk teljesítésében és lelki-

ismeretünk szerinti törvényes eljárásunkban ép oly kevéssé fog megzavarni, mint a hogy nem tudhatnának eltántorítani a meggyőződésünk szerinti igazságtól és törvényességtől a mások kegyeinek és tetszésének megnyerésében rejlő előnyök.

Egyebekben pedig csak ajánlhatom a jegyző urnak a Herostatesről szóló historia és az adótörvények figyelmes tanulmányozását.

Molnár Lajos,
kir. adóf. helyettes.

Pár szó a gyümölcsfa-tenyésztésről.

(Folytatás.)

1. A gyümölcsfák ojtásáról.

A gazda mindazon növényeket, melyek a szorosabb értelemben vett gazdaság keretébe foglalhatók, általában magról szaporítja és tenyészt tovább; — azonban a gazdálkodás egyik legfőbb ágánál, a gyümölcsfa tenyésztésnél másként áll a dolog, mert noha magról ezek is szaporíthatók, de nem oly eredménnyel, mint am azok, melyeknél a magról kelt növény teljesen szokta birni az anyanövény tulajdonságait, — sőt gyakran azt fölül is mulja nemességben; — míg ellenben a gyümölcsfák magjából kelt fa csak igen kivételes esetben s ritka fajknál fog az anyafa némi hasonló tulajdonaival birni, legtöbb esetben pedig attól messze elmaradva, éktelen új fajt nyerünk. — Ha tehát valamely értékes gyümölcsfát akarunk tovább szaporítani, a ki nem elégíthető magvetés helyett oly módhoz kell folyamodni, melynek kivitele a kellő sikert biztosítja; — azon mód pedig nem más, mint az anyafáról vett nemes részek általi szaporítás.

Midőn az anyafáról egy vesszőt lemeteszünk s ennek egy részét föld alá helyezzük, hogy a föld alatti része meggyökeresdjék, az azon felüli pedig kihajtszon: dugványozunk; ezen szaporítási módot dugványozásnak s a vesszőt dugványnak hívjuk. Mivel pedig a dugványozás által alma, körte, — melyeket tárgyalásomban főképp felvenni — óhajtottam, csak kivételesen szaporíttatnak; ezen tételnél hosszabban ne időzzünk.

Ha pedig a vesszőt az anyafáról nem vágjuk le, hanem csak meghajlítjuk, és a hajlást beföldeljük úgy, hogy a vessző vége szabadon kiálljon, s a hajlított és beföldelt részek meggyökeresése után választjuk el a vesszőt csak az anyafától: bujtványozunk; az illetéknéppen szaporítás bujtványozásnak, vessző bujtványnak nevezetik. Ezen szaporítási eljárás még kevésbé lévén használt említett fajok szaporítására, mellőzzük.

Midőn pedig a vessző helyett annak csak egy rügye ültetettetik át egy fa héja alá oly módon, hogy a fa és rügy *) rokon részeinek összetetalkozása folytán a rügy kihajthasson: szemzünk, s ezen eljárást szemzésnek nevezzük. A szemzés sok esetben a legkitünőbb s általában a legjobb ojtási módokhoz tartozik, de mivel használatának ideje még igen messze van, ezuttal nem, de majd később talán annál kimerítőbben tárgyalandom.

Végre, midőn a több rüggyel bíró vessző, mintegy átültetettik egy másik fába, vagyis oly szoros kapcsolatba hozatnak a rokon részek, hogy gyökérképzés nélkül kihajthasson és tovább tenyészhessen: ojtást végzünk, **) s a vesszőt ekkor ojtóvesszőnek mondjuk, azon fa pedig, melybe az ojtóvessző illesztetik, alanynak vagy vadoncznak hívatik; — tehát, az ojtás két főkélléke: az alany és ojtóvessző.

Hogy az alany milyen legyen, arról röviden csak annyit kívánok mondani, legyen az ép, egészséges s a nemesítési célnak megfelelő és ugyanazon fajtájú pl. almának alma, körtének körte; és mivel a fiatal 1—3 éves alany nemesítése legsikeresebb szokott lenni, a mennyiben lehető, nemesítsünk ilyen időkoru alanyokat; azonban kivételesen már termő 10—15 éves fák is nemesíthetők ügyesség- és jókora kockázattal.

Ojtóvesszőzül a lehetőségig már termő, vagy az előállítandó faj jellegéről biztos és

*) Rügy — szem, de mivel ismertebb a rügy elnevezés, az használtatik.

**) Ojtás ujabban az oltás helyett elfogadott szó.

egészséges fákról azon vesszőket válaszzuk, melyek egy évesek, jól kifejlődött rügyekkel bírnak és rügyeik a nedvkeringésbeállta folytán még meg nem duzzadtak. Szemzésnél, mivel ennek ideje nyár dereka vagy ősz elejére esik, az ojtóvesszők is nyáron, ugyanazon évi hajtásokról veendő.

(Folyt. köv.)

Színészet.

K.-Vásárhely, 1882. márc. hó.

Kedden a „Járvány” került színre csekélyszámu közönség előtt. A mily szerény e darab czíme, épen oly szelleműs a tartalma. A színészek vetélkedtek az elsőség felett, s talán ez volt a legcorrectebb előadás, mit e társulattól láttunk. Ferenczi ezen este remekelt. Játékában annyi eredetiség s annyi humor volt, hogy ily talpraesett alakot kisvárosi színpadon ritkán lehet látni. Sziksza nyugodt s öntudatos játékaival teljes dícséretet érdemel. Váradi Dezső, kit még eddig nem láttunk nagyobb szerepekben, szép jelét adá mai játékaival képességének. Igen sikerült alakban mutatá be a naiv kadétot. Egri szintén ügyesen megállotta helyét. Mi ugy az egyesekről, mint az egész előadásról csak szépet mondhatunk s igen sajnáljuk, hogy a közönség a hangzatos czímek után indulva, épen azon előadásokat látogatja legkevésbé, melyek leginkább megérdemlenék.

Csitörtökön Szigligeti kitünő vigjátéka: „Dalos Pista” adatott. Közönség ez uttal is igen győren jelentkezett. Váradi Róza igazi hévvel és lélekkeljes bensőséggel személyesítte az egyszerű kedves falusi leánykát. Minden tulzás nélkül megadhatjuk, hogy e szerepkörben nem egyszer valódi művészi erőt tanusított. Ferencziné (Terez) elegáns játékaival és sikerült dalaival hódított. Különösen a második felvonás első dala igen sikerült. Szép a czimzerepben igen jól játszott és szépen énekelt. Az igaz, hogy a paróka egy fiatal falusi Adonis fején nem valami emelő hatást gyakorol a néző közönségre, hanem ő oly ifju tüzzel, ifju hévvel játszik, hogy a közönség hajlandó feledni e csekély hiányt. Különös dícséretet érdemel még Lendvay, kinek mai alakítása igen szép tchetségre vall. A közönség ezen előadásról is teljes megelégedéssel távozott.

Felkérjük a társulat igazgatóságát, hogy a változatosság kedvéért olykor-olykor egy-egy drámát is hozzon színre. A márc. 15-ki előadás kicsinyben bemutató, hogy a társulatban van drámai tehetség s különösen Sziksza né Haraszty Laura asszony, mint rutinirozott drámai hősnő, teljesen megnyeré a közönség rokonszenvét; így tehát semmi akadály sincs, hogy a dráma kedvelő közönség kívánságának is elég tetsék. Ugy a közönség, mint a társulat érdekében szükségesnek tartottuk ez irányban felszólalni s ajánljuk ezen eszmét az igazgató ur figyelmébe.

Sajnálattal tapasztaltuk, hogy az utóbbi időben a közönség ismét igen győren kezdi látogatni a színházat, pedig e derék társulat megérdemelné a nagyobb pártfogást. A repertoire oly változatos, az előadások oly csinosak és összevágók, hogy bármily magas műzillessel bíró közönség igényeit is teljesen kielégíthetik. Az igaz, hogy operette nincs, de a drámai művek minden faja sikeres előadásokat mutat fel s az eddig előadott darabokat bárki is gyönyörrel nézhette végig. Mi tehát ismét a közönség pártfogását kérjük e társulat részére.

Mindenféle.

— A csikmegyei gazdasági egyesületet a földművelés ipar és kereskedelmügyi miniszer arról értesítette, hogy Bodola Lajos kir. főmérnököt és Binder Lajos erdélyrészi iparfelügyelőt közelebből Csikba fogja küldeni, hogy a kender- és lentermelés előmozdítása érdekében szükséges teendőket közvetlen a helyszínen tanulmányozzák; egyuttal felhívta miniszter ur a gazdasági egyesületet, hogy említett küldötteit eljárásukban támogassa. Br Kemény Gábor miniszter annyi figyelmet tanúsít a székelység s ebben Csikmegye közgazdasági és ipari érdekei iránt, hogy ez iránt legmáltöbb elismerésünket, sőt hálánkat érdemli ki.

†
**Gyergyó-Szentmiklósi
FOGARASSY MIHÁLY,**
erdélyi róm. kath. püspök, folyó hó 23-án, szélhűdés következtében megszünt élni. Egy év óta sinylett szélhűdés okozta tehetetlenségben, míg egy újabb roham véget vetett életének. — Ezerekre menő jótékony alapítványai, adakozásai nevét halhatatlanná tették. Szegény iskolák, szegény tanítók és azok özvegyei és árvái áldják a megboldogult emlékezetét. Szegény sorsu szülőktől Gyergyó-Szt-Miklóson, 1880-ban született. Kitartó szorgalma és eredményetlen munkássága emelték őt a magas polczra. Öreg, tehetetlen napjaiban is folyvást az megye gondjai vették igénybe minden percét. Míg csak dolgozni tudott, folyvást maga szerette intézni egyház-megyéjének minden fontosabb ügyét; alig engedett befolyást oda másnak. — Az erdélyi összes kath. papság és kath. hivek fájálják elhunytát.
Béke poraira!!!

— A k.-vásárhelyi ev. ref. temető mellett földásás közben egy téglá kemenczére bukkantak, melynek naponként igen sok bämölője akad. A vélemények igen elágazók, némelyek római halott égetőt, mások meg urna tartót gyanítanak, míg egyik rész, közönséges tábori kemenczének állítja, de valamennyi vélemény megegyez abban, hogy római maradvány, s e feltevés sok valószínűséggel is bír, ha meggondoljuk, hogy ezen helyen már régebb időben római pénzeket edényeket és urna darabokat kaptak, sőt római vízvezeték nyomára is akadtak. Különben eddig semmi határozottat nem lehet állítani, míg a további ásások a kemenczakerü épület egész alakját és nagyságát ki nem tüntetik, mert eddig csak egy 6 magas és egy méter széles kupalaku nyílás van kiásva, apró oldalfülkékkel. Ohajtandó lenne, hogy azon esetben, ha a helytulajdonos nem szándékoznék az ásást tovább folytatni, a hatóság venné kezébe ezen ügyet, mert kitudja, hogy mily érdekes dolgok kerülhetnek még napvilágra.

— A k.-vásárhelyi rendőrkapitány a törvénszékhez vezető utnak kikövezési költségei fedezésére f. év ápril 30-án polgár bált rendez. Belépti díj személyenként 50 kr, családjegy 1 frt.

— K.-Vásárhelytől, a lovaknak osztályozása f. hó 31-én fog megtartatni. Egyuttal tudatjuk t. olvasóinkkal, hogy e czélra a hadsereg részéről Fogarasi György h. kapitány és Kandler Alois állatorvos urak vannak kirendelve.

— Csodaszülött. A napokban kvásárhelyre egy borjut hoztak eladás végett, melynek szeme és farka teljesen hiányzott. A hátgerinczén volt egy nyílás, mely a tüdővel összeköttetésben állt és a lélegzésre oly módon foly be, hogy a szájon beszívott levegő tüdőből ezen a nyíláson távozott. Különösen hangzik ugyan ezen állítás, de mi jót állunk e hírről, mert személyesen győződünk meg annak valóságáról.

— A csiktusnádi r. cath lelkésznek mult kedden 5 disznóját lopták el s szerdán a kvásárhelyi piaczon el is adták. A tulajdonos jó nyomát követve, meg is találta azok közül hármat, és saját disznóit másodszor kelle megvásárolni a jóhiszemű új birtokostól. A tolvajokra még nem akadtak rá, a nyomozat foly. Jó lenne, ha az apróbb marháknak is, u: m: disznó, juh, keeske, czédulájuk lenne, rendkívül sok visszaélésnek lehetne így elejét venni.

— A csikmegyei gazdasági egyesülethez a földművelési miniszteriumtól többféle gazdasági magvak érkeztek, melyek az egyesület tagjai közt ki fognak osztatni kisérlet, tétel végett. Legközelebből 12 métermázsa bácskai kendermag érkezett.

Táviratok.

Bécs, márc. 24. Svorcsoni mellett huszadikán a vadászesapatok 60 felkelőt megtámadtak, kik 15 halott és sebesült elvesztése után a határfelé meg-

futamodtak. A felkelők a montenegrói határ közelében befészkeltek magukat. **Pétervár**, márcz. 24. A Gacsi-nában tartott diszebeden a csár felköszöntötte Vilmos császárt, barátjának, szövetségeseinek nevezvén.

Háztartás.

Az elvetelés a teheneknek egyik legnevezetesebb és legkomolyabb baját képezi. Ezen baj sok szép csordát tönkre tesz. Ha egyszer a csordának egy tehenét megtámadja, valamennyin keresztül megy. Némelyek a baj okát a kutyákban keresik. A kutyák valóban sok bajnak okai, bár ennek nem is. De áttérve magára a betegségre, világos, hogy az ragályos, s élősdiek által idéztetik elő. Pasteur közelebb kísérleteket tett vele, s úgy találta, hogy egy különös mérgező beoltása által éppen oly könnyen előidézhető, mint a sertés-cholera vagy a himlő. Ez mindent megmagyaráz és megmutatja az utat, melyen elejét venni lehetséges. A fertőzött állatok teljes elkülönítése képezi a legjobb megelőző eljárást. Antisepticus gyógyszerek hosszas használata mulhatlan szükséges a betegség által egyszer megtámadtakkal. Viselős teheneknél antisepticus gyógyszerek befecskendése is hasznos lehet. Hogy a baj gyógyítása lehetséges, arról kétkedni alig lehet, mert ha a betegség természete felismertetik, sikeres gyógyítása csak az időnek és a gyógyszerek ügyes alkalmazásának kérdésévé képezi.

Házi recept a hüvelyesek főzéséhez. A recept, melyet a következőkben adunk s mely — azt hiszszük — kevésbé ismeretes, a hüvelyesek, mint fuszujka, borsó, lencse stb. főzésénél nyerhet alkalmazást. Gyakran megtörténik, hogy a hüvelyes vetemények rosszul főnek, kemények és szárazak maradnak, különösen, ha régi, s az embernek csak közönséges, meszes sókkal telt víz van rendelkezésére. Ily esetben közönségesen hamuszirhoz szoktak folyamodni, s ezzel lágyítják a kemény vizet. Ezen eljárás, habár nem mondható egészségtelennek, a főzelékben némi fanyar, savanykás ízt hagy hátra, mely kellemesnek éppen nem mondható. Van azonban egy más mód is, mely ugyanazon jó eredményt idézi elő, anélkül, hogy ama kellemetlenségek is vele járnának. A hamuszir helyett csak czukrot kell használni, s meg-látjuk, hogy a vetemények nemcsak igen jól

főnek, hanem jó ízt is nyernek, mely a konyhasóval egyesülten igen kellemes. Nem hiszszük, hogy valami egészen újat, ismeretlent adtunk elő ebben, de ha olvasóink közt vannak néhányan, akik még eddig nem ismerték, örülünk, hogy velők megismertettük.

Hogy lehet a cipőt, csizmát a romlástól megóvni? Ha a nem haszált cipőt vagy csizmát nedves helyen hagyjuk állani, rendszeren az következik be, hogy azokat penész lepi el, mely a bőrt megtámadja. Ha pedig száraz helyen áll lábbelink, összezsugorodik a bőr és keménynyé lesz. Mind e kellemetlenségeknek elejét vehetjük, ha egy kis posztódarab-
ra terpentinolajat csepegtetve, ezzel a bőrt bedörzsöljük.

Hogy lehet gyorsan köpülni? A „N. Y. Tribune”-ben írja egy amerikai gazda: Igen nehéz dolgunk szokott lenni télen a köpülés-sel, a fiu, ki a tejfelt köpülte, egész napot is eltöltött vele, a nélkül, hogy valamire ment volna. Mióta azonban az alább közlendő eljárást követjük, sohasem volt semmi nehézségünk, s egyszer sem tartott a köpülés tovább 15 percnél, télen pedig, kivált ha kemény hideg volt, öt perc alatt is összemert a vaj s szép és kemény volt. E recept — úgy-mond — felér az újság több évi előfizetési árával. Áll az pedig abból, hogy a tejet azonnal, amint leszűrtük, melegítsük fel de nem forrpontra, — minek következtében a tejfő 12 óra alatt fel fog emelkedni. Ha a tejet teljesen megaludt, úgy, hogy a tejfő köpülni lehet, ezt kellő hőfokra fel kell melegíteni, aztán kanállal jól megkavarni, úgy hogy a kanalat egy ugyanazon irányban megállás nélkül vagy 300-szor körül forgatjuk az edényben. Erre azonnal hozzá kell fogni a köpüléshez, s már 5, de legfeljebb 15 perc alatt össze fog állni a vaj. Elősegíti különben a vaj összeállását az is, ha a tejfőbe kevés salétromport teszünk.

Kérdések és válaszok.

Ezen rovat alatt olvasóink érdekében bármint, a gazdasági szakmába vágó kérdéseknek állandó tért nyitunk s azokra választ eszközölünk. Ezen kívül szívesen közlünk a háztartás körébe eső másnemű tudakozódásokat vagy azokra adott válaszokat. Az e rovatban közlendő kérdéseket és válaszokat egyszerű névaláírással kérjük a szerkesztőséghez beküldeni, habár közzétételük az illető kívánsága szerint név- vagy betűjegy alatt is történhetik. Feleletek adásánál kérjük mindig lapunk azon számára hivatkozni, melyben a kérdés közlötetett.

Felelős szerkesztők:

T. Nagy Imre, Ifj. Dobay János.
Kiadó tulajdonos:
Szabó Albert.

Magy. kir. államvasutak keleti vonalának MENETRENDJE.

(Érvényes 1881. évi május 15-től.)

A Predeal—nagyvárad irány:				A Nagyvárad—predeal irány:			
Állomások:		Személy vonat 203. sz.	Vegyes vonat	Állomások:		Személy vonat 204. sz.	Vegyes vonat
		óra és perc				óra és perc	
Bukarestből	Indul	—	—	Budapest	Ind.	—	—
Predeal	„	—	—	Nagyvárad (vend.)	Érk.	5.—	8.17
Tömös	„	—	—	„	Ind.	9.40	4.58
Brassó	Érk.	6.13	7.25	Kolozsvár	„	10.14	8.—
Földvár	Ind.	6.52	8.35	„	Érkezik	12.38	11.34
Apáca	„	7.23	9.34	Kocsárd, (vend.)	(elágozás) Érk.	12.42	12.23
Agostonfalva	„	7.51	1.—	„	(M.-Vás.) Indul	148	2.17
Kőhalom	„	8.41	12.48	Tövis, (vendéglő)	(elágozás) Érk.	2.17	3.—
Héjasfalva	„	10.15	4.01	„	(Gy.-Fehv.) Ind.	3.07	5.44
Szegesvár	(Érk.)	10.32	4.29	Kapus	(Elág. N.-Sze-) Érk.	3.41	6.52
„	(Ind.)	10.52	5.23	„	(ben felé, (vendgl.) Ind.	4.51	7.42
Medgyes	Ind.	12.06	8.10	Medgyes	„	5.11	9.49
Kapus	(Elágozás) Érk.	12.24	8.38	Szegesvár (vendéglő)	Indul	5.22	10.33
„	(N.-Sze-) vendéglő (Érk.)	12.30	9.50	Héjasfalva	„	5.32	11.15
„	(benfelé) Indul	2.06	12.49	Kőhalom	„	7.29	2.—
Tövis	(Elágozás) Érk.	2.26	2.18	Agostonfalva	„	8.18	3.53
„	(Gy.-Fehér-) vendéglő Ind.	3.24	4.09	Apáca	„	8.51	4.41
Kocsárd	(Elágozás) Érk.	3.34	4.50	Földvár	„	9.23	5.37
„	(M.-Vásár-) vend. helyfelé Indul	5.50	8.47	Brassó (vendéglő)	Érkezik	10.02	6.48
Kolozsvár vendéglő	Érk.	6.28	8.20	„	Indul	—	—
„	Indul	11.44	10.03	Tömös	„	—	—
Nagyvárad vendéglő	Érk.	11.52	1.—	Predeal	„	—	—
„	Indul	8.45	5.37	Bukarest	Érkezik	—	—

A vastagabb keretbe nyomtatott számok az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 perczig számított éjjeli időt jelentik.

Hirdetmény.

A kézdivásárhelyi közs. elemi leányiskola tulajdonát képező, s a sárfalvi telekj.-könyvben 147. sz. a. látható, 2 (két) hold kaszáló folyó évi április 16-án délután Sárfalván a község házá-nál árverés után a többet ígérőnek 6 (hat) egymást követő évre haszonbérbe ki fog adatni. Felhivatnak az érdekeltek, hogy nevezett időben és helyen megjelenni szíveskedjenek.

K.-Vásárhelyt, 1882. márcz. 24.

Az iskolaszék megbízásából

K. Csizsár József,
isk. gondnok.

1—2

ALÓLIRT KÖNYVNYOMDÁBAN

felvállaltatnak, pontosan s gyorsan készítettnek helyi és vidéki
könyvnyomdai megrendelések u. m.:

MINDENNEMÜ MEGHIVÓK,

ALAPSZABÁLYOK.

SZÁMLÁK,

TÁNCZRENDEK, ROVATOS IVEK,

HIVATALOS NYOMTATVÁNYOK,

árjegyzékek, peresiratok

folyó- és röpiratok.

borítékok, névjegyek.

étlapok, felhívások.

Ajánlja csinos kiállításu



F A L R A G A S Z O K



elkészítését,

KÉSZNYOMTATVÁNY, IRÓ- ÉS LEVÉLPAPIR RAKTÁRÁT,
valamint írószereit.

Kézdi-Vásárhely, 1882. márczius hó.

SZABÓ ALBERT,
nyomdatulajdonos.